อนาคามี

กามโยควิสํยุตฺโต® : กามโยควิสํโยโค® : กาเมสุ กามฉนฺทํ วิราเชตฺวา®

หมายเหตุ ๑ : สามารถดูคำแปลได้จากหน้าที่ ๑ กรอบหมายเลข ๑.๒ คุณสมบัติของอนาคามี

กรอบหมายเลข ๓

๓ อนาคามี ในกลุ่มปุริสคติ ๗

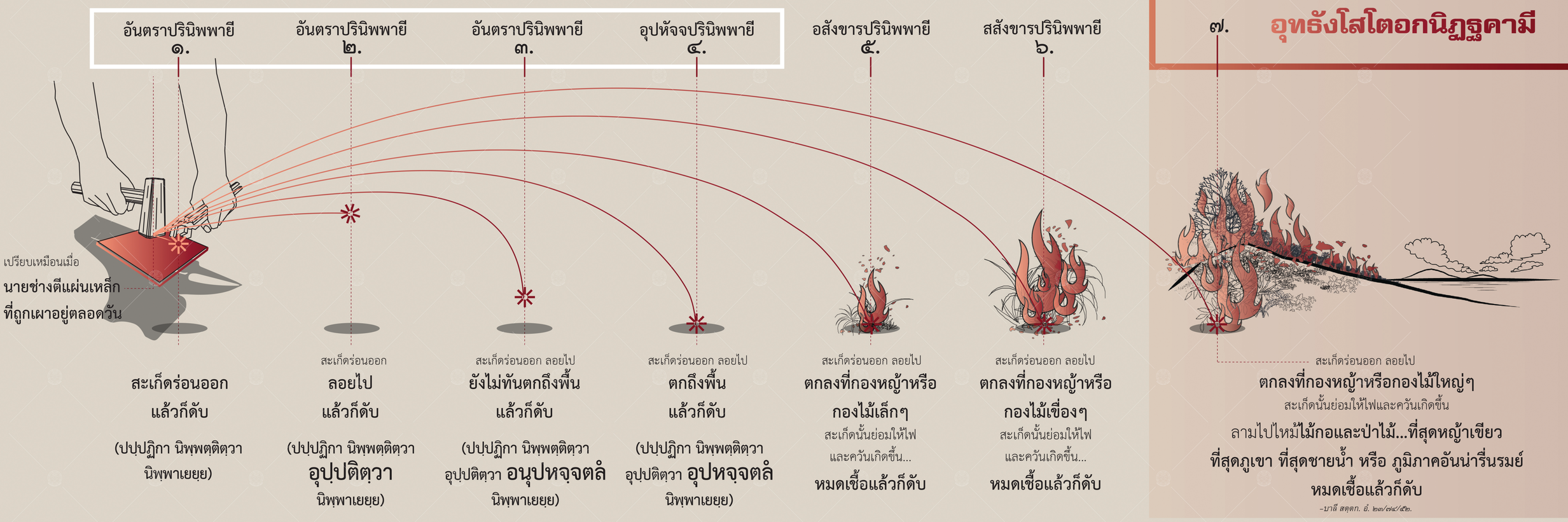

-บาลี สตฺตก. อ. ๒๓/๙๔/๕๒.

กรอบหมายเลข ๔

๔ ตัวอย่างการเป็นอนาคามีโดยสังเขป

- **กรณี โอรัมภาคิยสังโยชน์ ๕ สิ้นในอัตภาพมนุษย์**

-บาลี ติก. อ. ๒๐/๓๐๑/๕๒๘.

- **กรณี พรากจากกามโยคะในอัตภาพมนุษย์**

-บาลี มหา. ที. ๑๐/๕๗/๕๕.

- **กรณี ผู้เข้าถึงเทวดาในเนวสัญญานาสัญญายตนภพ และเป็นอนาคามี** (สิ้นโอรัมภาคิยสังโยชน์เมื่อยังเป็นมนุษย์ ได้สมาธิเนวสัญญานาสัญญายตนะ และไม่เสื่อมเมื่อกระทำกาละ)

-บาลี จตุกฺก. อ. ๒๑/๒๑๖/๑๗๑.

- **กรณี การให้ทานแล้วเป็นอนาคามี**

-บาลี สตฺตก. อ. ๒๓/๖๐/๔๙.

อนาคามี
ก่อนเป็นอนาคามี

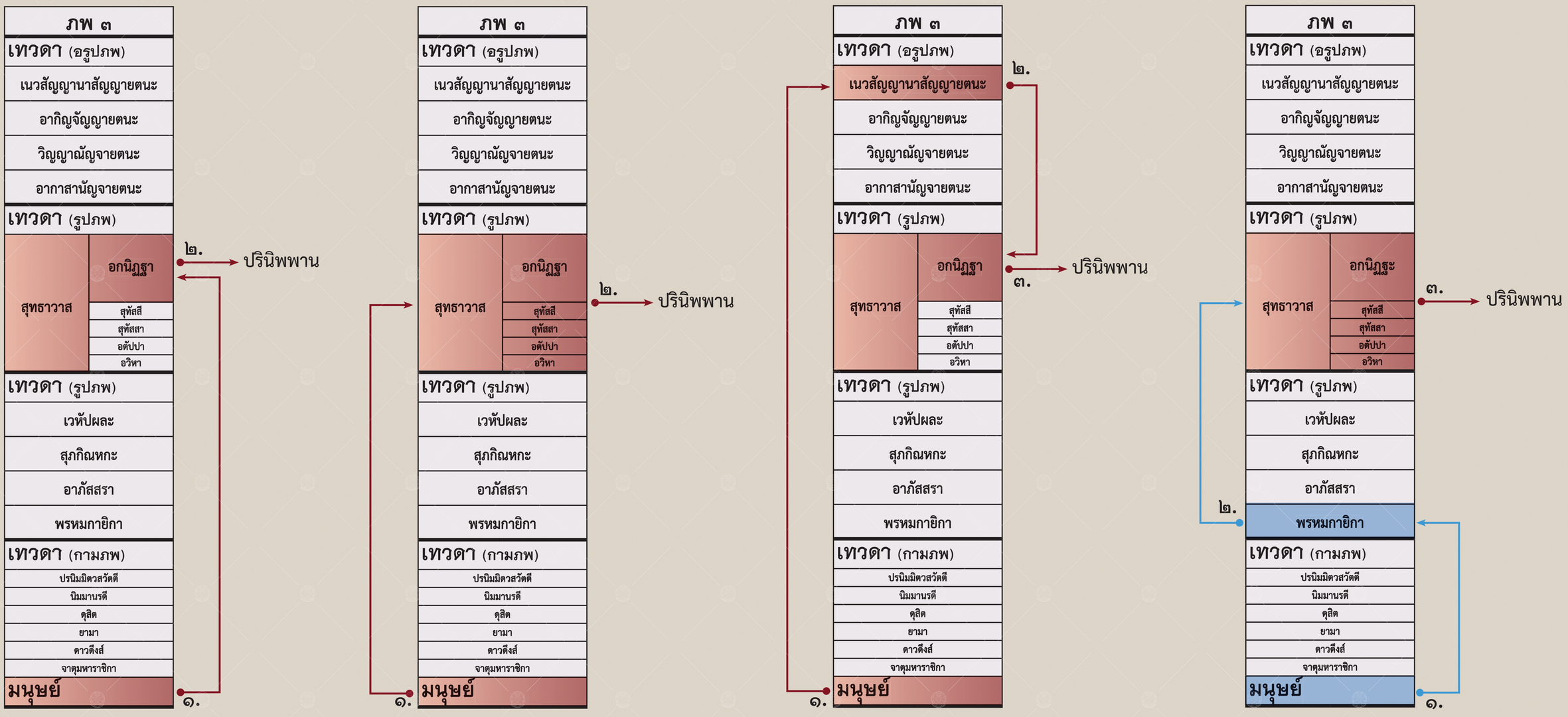

พระสูตรแวดล้อมอื่นๆ

พราหมณ์ **กามคุณ ๕** อย่างเหล่านี้ ในอริยวินัยเรียกกันว่า**โลก** ...

-บาลี นวก. อ. ๒๓/๔๔/๒๔๖.

(มีพระสูตรที่กล่าวถึง "โลก" ในแง่มุมอื่นอีก เช่น "เพราะแตกสลายได้ จึงเรียกว่า โลก" -บาลี สฬา. สํ. ๑๘/๖๔/๙๔.)

ภิกษุทั้งหลาย บุคคลบางคนในโลกนี้ **ทำบุญกิริยาวัตถุที่สำเร็จด้วยทาน**มีประมาณยิ่ง ทำบุญกิริยาวัตถุที่**สำเร็จด้วยศีล**มีประมาณยิ่ง **ไม่เจริญบุญกิริยาวัตถุที่สำเร็จด้วยภาวนาเลย** เมื่อ**ตายไป** ย่อม**เข้าถึง**ความเป็นสหายแห่งเทวดาเหล่า**จาตุมหาราชิกา** ... เทวดาเหล่า**ปรนิมมิตวสวัตตี**.

-บาลี สตฺตก. อ. ๒๓/๒๔๕/๑๒๖.

... ภิกษุทั้งหลาย ก็กามวิตกย่อมเกิดอย่างมีเหตุ ไม่เกิดอย่างไม่มีเหตุ พยาบาทวิตกย่อมเกิดอย่างมีเหตุ ไม่เกิดอย่างไม่มีเหตุ วิหิงสาวิตกย่อมเกิดอย่างมีเหตุ ไม่เกิดอย่างไม่มีเหตุ เป็นอย่างไร ...

เพราะอาศัยกามธาตุ จึงเกิด**ความหมายรู้ในกาม**
(กามธาตุ์ ภิกฺขเว ปฏิจฺจ อุปปชฺชติ กามสญฺา)
เพราะอาศัยความหมายรู้ในกาม จึงเกิด**ความดำริในกาม**
(กามสญฺ ปฏิจฺจ อุปปชฺชติ กามสงฺกปฺโป)
เพราะอาศัยความดำริในกาม จึงเกิด**ความพอใจในกาม**
(กามสงฺกปฺป ปฏิจฺจ อุปปชฺชติ กามจฺฉนฺโท)
เพราะอาศัยความพอใจในกาม จึงเกิด**ความเร่าร้อนในกาม**
(กามจฺฉนฺท ปฏิจฺจ อุปปชฺชติ กามปริฬาโห)
เพราะอาศัยความเร่าร้อนในกาม จึงเกิด**การแสวงหากาม**
(กามปริฬาห ปฏิจฺจ อุปปชฺชติ กามปริเยสนา) ...

(ในกรณีของพยาบาทวิตก วิหิงสาวิตก เนกขัมมวิตก อัพยาบาทวิตก อวิหิงสาวิตก ก็ได้ตรัสไว้ด้วยทำนองเดียวกันนี้) -บาลี นิทาน. สํ. ๑๖/๑๘๑/๑๙๕.

... อานนท์ ถ้ากรรมมีกามธาตุเป็นวิบาก จักไม่ได้มีแล้วไซร้ กามภพ จะพึงปรากฏได้หรือ. *ไม่พึงปรากฏเลย พระเจ้าข้า.*

อานนท์ ด้วยเหตุนี้แหละ **กรรม**จึง**เป็นผืนนา** (กมฺมํ เขตฺตํ) **วิญญาณเป็นพืช** (วิญฺาณํ พีชํ) **ตัณหาเป็นยางของพืช** (ตณฺหา สิเนโห) **วิญญาณ**ของสัตว์ทั้งหลายที่มีอวิชชาเป็นเครื่องกั้น มีตัณหาเป็นเครื่องผูก **ตั้งอยู่**แล้วด้วย**ธาตุชั้นทราม** การบังเกิดขึ้นใน**ภพใหม่**ต่อไป **ย่อมมีได้** ด้วยอาการอย่างนี้ (อวิชฺชานีวรณานํ สตฺตานํ ตณฺหาสญฺโญชนานํ หีนานา ธาตุยา วิญฺาณํ ปติฏฺฐิตํ เอวํ อายตึ ปุนพฺภวาภินิพฺพตฺติ โหติ) ... *(ได้ตรัสถึงรูปภพ ว่าเป็นธาตุชั้นกลาง, อรูปภพ ว่าเป็นธาตุชั้นประณีต ด้วยทำนองเดียวกันนี้)* -บาลี ติก. อ. ๒๐/๒๔๙/๕๑๖.

[ในสูตรอื่นตรัสว่า การบังเกิดขึ้นในภพใหม่ มีเหตุเพราะความเจตนาและความปรารถนา ตั้งอยู่แล้วด้วยธาตุชั้นทราม, ธาตุชั้นกลาง, ธาตุชั้นประณีต (เจตนา ปติฏฺฐิตา ปตฺถนา ปติฏฺฐิตา) โดยทำนองเดียวกันกับสูตรข้างบนนี้

-บาลี ติก. อ. ๒๐/๒๔๙/๕๑๗.]

ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ย่อมเล่าเรียนธรรม ... ธรรมเหล่านั้น เป็นธรรมอันภิกษุนั้นฟังเนืองๆ คล่องปากขึ้นใจ แทงตลอดด้วยดีด้วยความเห็น เธอมีสติหลงลืมเมื่อกระทำกาละ ย่อมเข้าถึงเทพนิกายหมู่ใดหมู่หนึ่ง **บทแห่งธรรมทั้งหลาย ย่อมปรากฏแก่เธอผู้มีความสุขในภพนั้น** สติบังเกิดขึ้นช้า แต่สัตว์นั้นย่อม**เป็นผู้บรรลุคุณวิเศษเร็วพลัน** ...

-บาลี จตุกฺก. อ. ๒๑/๒๕๑/๑๗๑.

ตถาคตภาสิตา / สุคตวินโย

ภิกษุทั้งหลาย นับตั้งแต่ราตรี ที่ตถาคตได้ตรัสรู้อนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณจนกระทั่งถึงราตรีที่ตถาคตปรินิพพาน ด้วยอนุปาทิเสสนิพพานธาตุ ตลอดเวลาระหว่างนั้น ตถาคตได้กล่าวสอน พร่ำสอน แสดงออก ซึ่งถ้อยคำใด ถ้อยคำเหล่านั้นทั้งหมด ย่อมเข้ากันได้ โดยประการเดียวทั้งสิ้น ไม่แย้งกันเป็นประการอื่นเลย. -บาลี อิติวุ. ขุ. ๒๕/๓๒๑/๒๗๓.

ภิกษุทั้งหลาย ระเบียบวินัยของพระสุคต (สุคตวินโย) เป็นอย่างไร คือ พระสุคตนั้น ย่อมแสดง**ธรรมอันงามในเบื้องต้น งามในท่ามกลาง งามในที่สุด ประกาศพรหมจรรย์พร้อมทั้งอรรถ พร้อมทั้งพยัญชนะ บริสุทธิ์บริบูรณ์สิ้นเชิง** ธรรมที่ตถาคตแสดง พรหมจรรย์ที่ตถาคตประกาศ นี้คือ ระเบียบวินัยของพระสุคต.

ภิกษุทั้งหลาย เมื่อพระสุคตก็ดี ระเบียบวินัยของพระสุคตก็ดี ยังคงมีอยู่ในโลกเพียงใด ข้อนั้นจักเป็นไป ... เพื่อประโยชน์ เพื่อความเกื้อกูล เพื่อความสุข แก่เทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย ... -บาลี จตุกฺก. อ. ๒๑/๓๓๙/๑๒๐.

เหตุปรารภ เรื่องการจัดทำ ตถาคตภาษิต...**อนาคามี**...ตถาคตภาษิต

อนาคามี คือ อริยบุคคลขั้นที่ ๓ ที่ตถาคตผู้อรหันตสัมมาสัมพุทธะตรัสว่า เป็นผู้ไม่กลับมาสู่ความเป็นอย่างนี้อีก โดยตรัสถึงเหตุแห่งการได้อัตภาพ จนกระทั่งปรินิพพานของอนาคามีไว้หลากหลายนัย ***ซึ่งเคยมีข้อสงสัยกันอยู่ว่า อนาคามีนั้นละสังโยชน์ได้เท่าใดกันแน่ คือ (ในสังโยชน์ ๑๐) ต้องละสังโยชน์ข้อ ๔ และข้อ ๕ ได้พร้อมกันเลยหรือไม่ จึงเป็นอนาคามี หรือละได้ข้อ ๑ ถึงข้อ ๔ ก็เป็นอนาคามีได้แล้ว*** *ทางคณะงานธัมมะ วัดนาป่าพง จึงมีการสืบค้นในกรอบคำของตถาคต จนได้คำตอบในเรื่องของอนาคามีว่าสามารถละสังโยชน์ได้เท่าใด และเป็นที่อัศจรรย์ว่า ถ้อยคำทั้งหมด ย่อมเข้ากันได้โดยประการเดียวทั้งสิ้น ไม่แย้งกันเป็นประการอื่นเลย.*

คณะงานธัมมะ วัดนาป่าพง จึงได้จัดทำ ตถาคตภาษิต...อนาคามี...ตถาคตภาษิต โดยการรวบรวมพุทธวจนที่เกี่ยวข้องกับอนาคามี มานำเสนอในรูปแบบแผนภาพเพื่ออำนวยประโยชน์แก่ผู้ศึกษา ให้เห็นว่าหนทางอันประเสริฐทั้งหมดนั้น เป็นสิ่งที่ผู้ศึกษาคำสอนของตถาคต ย่อมเห็นทางปฏิบัติอันสามารถเข้าถึงถิ่นอันเกษมหรือนิพพานได้.

ลิขสิทธิ์

ข้อมูลธรรมะนี้ จัดทำเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาสู่สาธารณชนเป็นธรรมทาน ลิขสิทธิ์ในต้นฉบับนี้ได้รับการสงวนไว้ ในการจะจัดทำหรือเผยแผ่ โปรดใช้ความละเอียดรอบคอบ เพื่อรักษาความถูกต้องของข้อมูล ให้ขออนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรและปรึกษาด้าน ข้อมูลในการจัดทำเพื่อความสะดวกและประหยัด ติดต่อได้ที่ :
• มูลนิธิพุทธโฆษณ์ โทร. ๐๘ ๒๒๒๒ ๕๗๙๐ - ๙๕
• คุณศรชา โทร. ๐๘ ๑๕๓๓ ๑๖๑๑
• คุณอารีวรรณ โทร. ๐๘ ๕๐๕๔ ๖๘๘๘

ผู้ศึกษา สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้จาก :

Website :
http://watnapp.com
http://media.watnaphpong.org
http://www.buddhakos.org

โปรแกรมสำหรับค้นหาและเทียบเคียงพุทธวจนจากพระไตรปิฎก
tipitaka
etipitaka.com

หนังสือ :
พุทธวจน หมวดธรรม
เปิดธรรมที่ถูกปิด
พุทธวจน
อนาคามี